

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
17 december 2024

Ons kenmerk
PZH-2024-864828316
DOS-2024-0005331

Bijlagen
-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Informereren provinciale inzet Defensie- en dual-use industrie

Geachte Statenleden,

Na de inval in Oekraïne kreeg de provincie, maar ook regionale en lokale partners, steeds vaker vragen gerelateerd aan het onderwerp defensie. Ook is er sprake van een duidelijke verschuiving in dynamiek op nationaal en Europees niveau met betrekking tot defensie. Nieuwe investeringen, strategische autonomie en economische veiligheid staan hoog op de agenda. Samen met InnovationQuarter is naar aanleiding van deze vragen een verkenning uitgevoerd door adviesbureau Berenschot om te onderzoeken wat de opgave op defensie is en of de regio hier een rol en toegevoegde waarde in heeft en zo ja, welke? Deze verkenning concludeerde dat Zuid-Holland een significante bijdrage kan leveren, aangezien de regio rond de 25% van de Nederlandse defensie-industrie huisvest. Daarnaast zijn er veel Zuid-Hollandse bedrijven die momenteel producten ontwikkelen voor civiele toepassingen, maar die ook geschikt zouden kunnen zijn voor defensiedoeleinden. Dit valt onder de zogenoemde dual-use-industrie. Zodoende kunnen we in samenwerking meehelpen aan de nationale defensieopgave en specifieke op het vlak van 'voorsprong in gevecht' en strategische autonomie (zie figuur 1).

Bron: Berenschot, 2024. Framework van de Nederlandse defensie(-industrie)opgave.

Figuur 1

Gedeputeerde Staten heeft tijdens de vergadering van 21 mei 2024 besloten om een actieve rol te gaan vervullen in deze opgave, waarbij de precieze invulling nog nader onderzocht moest worden. Op 26 november 2024 is de nadere invulling van dit onderwerp opnieuw door GS besproken. Met deze brief informeren wij u hier graag over.

Deze opgave draagt bij aan een concurrerend Zuid-Holland

Bedrijven innoveren in een regionale omgeving (ecosysteem), omdat ze op die schaal partners treffen die ze kennen en vertrouwen. Het ministerie van Defensie herkent en erkent dat ook en zoekt ons daarom op als gesprekspartner. De extra investeringen vanuit het ministerie van Defensie die in Zuid-Holland kunnen landen ten behoeve van de dual-use- en defensie-industrie vinden wij zeer welkom, met de in het regeerakkoord opgenomen bezuinigingen op innovatiebeleid in het achterhoofd. Deze investeringen kunnen onze innovatie-ecosystemen en het lange-termijn verdienvermogen van de Zuid-Hollandse kennisintensieve industrie een impuls geven. Zodoende komen we op een drietal redenen uit waarom we in moeten zetten op dit voor de provincie Zuid-Holland nieuwe thema:

- We kunnen vanuit onze regio belangrijke bijdragen leveren aan het veilig houden van Nederland en Europa.
- We faciliteren extra investeringen vanuit het ministerie van Defensie in de verschillende aangewezen innovatieclusters en kennisintensieve industrie. De in onze regio aanwezige dual use-potentie vormt een toenemende afzetmarkt voor onze industrie en is noodzakelijk voor een technologisch geavanceerde Defensieorganisatie. Dit geeft een impuls aan de regionale economie, met name op het gebied van onderzoek & ontwikkeling. Zulke investeringen zijn van groot belang voor de lange-termijn economische ontwikkeling van Zuid-Holland.
- We verstevigen de samenwerking binnen de aangewezen clusters en jagen de kruisbestuiving met clusters elders in Nederland aan, waarbij de provincie Zuid-Holland voor sommige clusters al de hoofdfinancierder onder publieke partijen is. Dit versterken we verder door middel van het oprichten van een regio-coördinatiebureau in samenwerking met het ministerie van Defensie, het ministerie van Economische Zaken en InnovationQuarter.

Wat gaat de provincie Zuid-Holland doen voor de defensie- en dual use-industrie?

In de komende twee jaar gaat de provincie Zuid-Holland het ministerie van Defensie helpen met investeren in de samenwerking met en doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse innovatieclusters, het beter benutten van de dual use-potentie van onze kennisintensieve industrie, en het scouten van bijdragen vanuit onze regio aan defensie-opgaven. Binnen de defensie- en dual use-industrie zijn er drie onderdelen waar wij actie op gaan ondernemen: 1) het samen met Defensie opzetten van een regio-coördinatiebureau (RCB); 2) een cluster-gebaseerde aanpak; en 3) het schrijven en uitdragen van een regionaal narratief met betrekking tot de Zuid-Hollandse economische belangen en bijdragen aan de nationale veiligheid.

1) *Opzetten van een regio-coördinatie bureau*

Samen met het ministerie van Defensie, ministerie van Economische Zaken en InnovationQuarter zetten wij in Q1 2025 een regio-coördinatie bureau op. Het bureau heeft als doel om daar vraagstukken vanuit het ministerie van Defensie te laten landen en te koppelen aan kansrijke oplossingen aangedragen via bedrijven uit onze regionale clusters. Het bestendigen van de samenwerking zullen we via een bestuurlijke Letter of Intent (LoI) laten lopen.

2) *Een cluster-gebaseerde aanpak*

Met behulp van de verkenning van Berenschot voorgestelde gebieden en de technologische aandachtsgebieden van Defensie (ruimtevaarttechnologie, sensoren, intelligente systemen, quantumtechnologie en slimme materialen) en input vanuit de regio is een aantal aandachtsgebieden voor Zuid-Holland geïdentificeerd: maritiem, space, cyber & quantum, sensoren

& radar, en onbemenste systemen (w.o. drones) & AI. Deze in Zuid-Holland gevestigde clusters worden nationaal en internationaal erkend, maar kennen o.a. nog veel dual-use potentie. Hierbij pakken wij vooral een verkennende en verbindende rol waarmee we duidelijk maken ons in te zetten voor een Zuid-Hollandse bijdrage aan Defensie. Gedacht kan worden aan onze rol als (de grootste) partner van relevante campussen, fieldlabs, en innovatienetwerken benutten om Defensie te verbinden met het ecosysteem, randvoorwaarden verzorgen om tot innovaties met een defensietoepassing te komen, ondersteunen van activiteiten op geschikte test- en experimenteelocaties en het onderzoeken van samenwerkingsmogelijkheden richting Defensie. Hierbij beogen wij ook om innovaties 'uit het lab' te krijgen. Daarnaast verbinden wij de inspanningen aan bestaande kaders en agenda's (bijvoorbeeld de sectoragenda maritieme maakindustrie). Dit doen we in samenwerking met InnovationQuarter voor het contact met bedrijven en het verder helpen van de samenwerking tussen bedrijven.

3) Narratief Zuid-Hollandse economische belangen en bijdragen aan de nationale veiligheid

We gaan een narratief schrijven, gericht op de Zuid-Hollandse economische ontwikkeling en diens bijdragen aan de veiligheid en open strategische autonomie van Nederland. Dit narratief schrijven we samen met onze interne en externe partners om het draagvlak en de daadkracht te vergroten bij overheden, bedrijven, kennisinstellingen en investeerders om zodoende tot meer investeringen, aandacht en ondersteuning van de defensie- en dual-use industrie te komen. Hierbij zal de relatie met de Ruimtelijk Economische Visie verder uitgewerkt worden, voor zover het ruimtelijk-economische vraagstukken betreft. Een goede netwerkanalyse van alle betrokken partijen is hierbij van belang om zo tot een afgewogen en consistent verhaal te komen. Dit traject draagt bij aan onze provinciale visie en is een goede manier om in gesprek te gaan met bedrijven en kennisinstellingen.

We vertrouwen erop u hiermee voor nu voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff